

EL 1904 EL PINTOR
RUS IVAN KULIKOV
VA RETRATAR EL SEU
COMPATRIOTA IEVGUENI
TXIRIKOV EN PLE
PROCÉS CREATIU

nera de menystenir la força de les paraules, l'efecte dels discursos, la gràcia de la vida pública. Durant molt de temps, m'he adonat que en certes classes socials –la pagesia– no s'educa els seus plançons perquè prenguin consciència de la seua força, de la seua capacitat d'incidir, d'influir en els altres.

He anat observant que a les classes treballadores l'educació general bàsica és la supervivència: els primers graons de la conegudíssima piràmide de les necessitats de Maslow. Primer alimentar-se; després protegir-se; després, ja veurem. Procrastinem, amb fervor i insistència. L'autorealització i la tendresa, les oblidem.

El fet que realment és l'origen d'aquesta reflexió fou que a la cua del cinema el programador de la sala em va fer entendre que les paraules tenen efectes bumerang. Sort que en aquest cas es tractava d'una situació esponjosament riallera: l'articulista comprenia que les crítiques no són fletxes llançades a l'atzar. Els textos encerten dianes. Mouen consciències.

En el cas que els explico fou l'únic moment del dia que vaig riure sense contemplacions. Com un sífó que s'esbrava, com una tempesta que rega una zona estepària. Al capdavant el poder d'un programador de cinema és limitat, atrafegat, laboriós. Curiosament servicial.

Reaccions

Hi ha un lloc comú molt sòlid i acreditat que indica que l'escriptura és un afer solitari. Des de molt antic, el dibuix de la vida de l'escriptor se sol fer en termes de pura i radiant solitud. La cosa és incerta: per des-sota la vida solitària l'escriptor sempre està vinculat fortament amb el món. Així, entre les estranyeses que produeix escriure papers en un diari cal consignar l'aparició de les reaccions. Hi escrius un article sota la pressió del temps i, potser d'un humor intemperant, i t'adones que el teu paper produeix reaccions hilarants. Reaccions que et porten a riure o a somriure. Com ara quan dut per la ploma fàcil i lleugera, es-

crius crítiques de cinema potser un pèl exagerades que et duen a carregar les paraules de colors de sentit provocatiu. Més t'hauria valgut ser jovial i mesurat!

Això ens porta a un altre lloc comú, a un hortet molt treballat: els efectes de les nostres paraules, dels nostres pensaments, dels nostres judicis sobre el fluir del món.

De manera normal no prestem atenció a l'enorme energia amb què carreguem textos i discursos. No en prenem consciència. Durant mesos he sentit discursos públics fets de qualsevol manera, protocolaris, engiponats amb una sabata i una espartdenya. Deu ser una ma-